

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยโดยทั่วไป

การวิจัยเรื่องการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาวิชาพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนต้น เป็นส่วนหนึ่งของโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองสอนวิชาพลศึกษา โดยใช้แนวการฝึกหัดครูตามหลักสูตรพิเศษของโครงการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา เพื่อทดลองใช้หลักสูตรพิเศษวิชาพลศึกษาที่สร้างขึ้น ทดลองใช้แบบเรียนวิชาสุขศึกษา และสร้างคู่มือครู เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความรู้ความสามารถที่จะเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาด้านการศึกษาได้ ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูสอนเด็กชาวเขาอันเป็นปัญหาด้านการศึกษาที่สำคัญที่จะต้องได้รับการแก้ไขโดยรีบด่วน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า การฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาโดยใช้หลักสูตรพิเศษแบบเรียน คู่มือครู หลักการและวิธีการอบรมที่กำหนด จะช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความรู้และทักษะทางพลศึกษา และมีความสามารถในการสอนวิชาพลศึกษาแก่เด็กชาวเขาได้ โดยความรู้และความสามารถดังกล่าวก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกัน ผู้รับการอบรมทั้งกลุ่มเก่าและกลุ่มใหม่มีความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตรพิเศษวิชาพลศึกษาและหนังสือแบบเรียนวิชาสุขศึกษาที่กำหนดให้ และผู้รับการอบรมทั้งหมดไม่ว่าจะแยกระหว่างกลุ่ม วุฒิเดิม หรือสถานภาพ จะมีความมั่นใจในการนำเนื้อหาในหลักสูตรพิเศษและแบบเรียนไปสอนไม่แตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้ กองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ ได้คัดเลือกชาวเขาเผ่าต่าง ๆ จาก 11 จังหวัด จำนวน 80 คน เป็นฆราวาส 59 คน พระภิกษุ 8 รูป และสามเณร 13 รูป อายุระหว่าง 16 ถึง 42 ปี เข้ารับการฝึกอบรมโดยอยู่ประจำ

ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นเวลา 3 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยหลักสูตรพิเศษวิชาพลศึกษา หนังสือแบบเรียนวิชาสุขศึกษาสำหรับเด็กชาวเขา แบบทดสอบวิชาพลานามัยและวิชาครูเบื้องต้น คู่มือครู แบบนิเทศการสอนแบบปรับระบบแฟลนเคอร์ส แบบสังเกตการสอน แบบประเมินผลการฝึกสอน แบบประเมินผลความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตรพิเศษกับหนังสือแบบเรียนและประเมินความมั่นใจในการนำเนื้อหาในหลักสูตรและแบบเรียนไปสอน เครื่องมือเหล่านี้ ผู้วิจัยได้นำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างประชากร ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตลอดระยะเวลา 3 เดือน โดยทำการสอนและเก็บข้อมูลต่าง ๆ และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติ ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สมรรถนะของการฝึกอบรมในหอเรียน คำนวิชากร คำนวิชาครูเบื้องต้น และความสามารถในการฝึกสอน อยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทั้งสองค่าน คือความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะค่านวิชากร กับความสามารถในการฝึกสอน และความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะค่านวิชาครูเบื้องต้น กับความสามารถในการสอน เป็นไปในเชิงนิมาน

3. ประสิทธิภาพของการฝึกอบรม แม้ว่าความแตกต่างของคะแนนการทดสอบวิชาพลานามัยและวิชาครูเบื้องต้นก่อนและหลังการฝึกอบรมไม่มียนัยสำคัญที่ระดับ .05 ก็ตาม แต่จากการสังเกตระหว่างการฝึกอบรมพบว่า ผู้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีทักษะทางพลศึกษามีความเข้าใจวิธีสอน ตลอดจนรู้จักการผลิตุอุปกรตี่ขึ้น จึงนับได้ว่าการฝึกอบรมครั้งนี้มีประสิทธิภาพ

4. การประเมินความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรพิเศษและหนังสือแบบเรียนวิชาสุขศึกษาสำหรับเด็กชาวเขา ปรากฏว่าผู้รับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี และความแตกต่างของความเข้าใจดังกล่าวก่อนและหลังการฝึกสอนเป็นไปในเชิงนิมาน

5. การประเมินความคิดเห็นของผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความมั่นใจในการสอน ผู้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีความมั่นใจว่าสามารถสอนได้ พื้นฐานการศึกษา กลุ่มและสถานภาพของผู้รับการฝึกอบรม ไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการสอนของผู้รับการฝึกอบรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. การคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม ควรจะได้พิจารณาถึงความสนใจ ความตั้งใจ ความขยันหมั่นเพียร ความพยายาม ความรับผิดชอบ ความอดทน และสุขภาพอนามัยของผู้รับการฝึกอบรมด้วย เพราะเท่าที่ผ่านมาพบว่า ผู้รับการฝึกอบรมบางคนขาดความสนใจในการฝึกอบรม จนเป็นเหตุให้ผลการเรียนต่ำ บางคนเป็นโรคติดต่ออันตราย หรือเจ็บป่วยอยู่เสมอ ซึ่งมีผลต่อการเรียนการสอน การคัดเลือกควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรม และควรจะได้มีการคัดเลือุก่อนหน้าการฝึกอบรมเป็นเวลานานพอสมควร พร้อมทั้งแจ้งรายละเอียดในการเตรียมตัวเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม เครื่องกำเหนียว และเครื่องใช้ต่าง ๆ ตลอดจนการเดินทางให้ทันกำหนดเวลา มีให้การรายงานตัวอาษา ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการอยู่ที่พัก การเก็บคะแนน การแบ่งกลุ่ม และประสิทธิภาพของการฝึกอบรมด้วย

2. ผู้รับการฝึกอบรมมีพื้นความรู้และประสบการณ์แตกต่างกันมาก ตั้งแต่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้เกิดปัญหาในการสอนและการฝึกอบรม ฉะนั้นการคัดเลือกชาวเขาเข้ารับการฝึกอบรมแต่ละรุ่นควรคัดเลือกผู้ที่มีพื้นฐานการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง 7 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มารับการฝึกอบรมรุ่นเดียวกันเป็นรุ่น ๆ ไป

3. สถานภาพของผู้รับการฝึกอบรมแตกต่างกัน คือมีทั้ง ชาวवासและพระภิกษุสามเณร ทำให้เกิดปัญหาในการฝึกอบรมด้านการฝึกทักษะทางพลศึกษา แต่ผู้วิจัยก็ได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น โดยพยายามให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด ถ้ากิจกรรมบางประเภทไม่สอดคล้องกับวัยส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณร เป็นผู้นำในกิจกรรมนั้น ๆ เป็นส่วนใหญ่เพื่อชดเชยกิจกรรมที่ไม่ได้ร่วม

4. อายุของผู้รับการฝึกอบรมต่างกันมาก คือตั้งแต่ 16 ถึง 42 ปี ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนและการรวมกิจกรรมต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้รับการฝึกอบรมที่มีอายุมากขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและรวมกิจกรรม อนึ่ง ขณะฝึกอบรมพบว่าผลการเรียนของผู้ที่มีอายุมากอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จึงควรคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรมที่มีอายุใกล้เคียงกัน และไม่ควรมีอายุเกิน 35 ปี เพื่อให้สามารถเรียนและรวมกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การทดสอบความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ อาจจะไม่ได้อัดความรู้ของผู้รับการฝึกอบรมตรงตามเป้าหมาย เนื่องจากผู้รับการฝึกอบรมบางคนมีปัญหาในการอ่าน ดังนั้นผู้ดำเนินการทดสอบควรอ่านข้อสอบทั้งคำถามและคำตอบให้ผู้รับการทดสอบทำที่ละข้อ เพื่อจะได้วัดความรู้ที่ทดสอบจริง ๆ มีชีวิตความสามารถในการอ่าน

6. เนื่องจากระยะเวลาในการฝึกอบรมมีเพียง 3 เดือน แต่จะต้องฝึกอบรมทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพเบื้องต้น ซึ่งจำเป็นต้องใช้สิ่งพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ ประกอบการฝึกอบรมจำนวนมาก เช่น แบบทดสอบ คู่มือครู แบบเรียนสำหรับเด็กชาวเขา สิ่งพิมพ์เอกสาร และแบบเรียนคิงกลาว ถ้าจะจัดทำในระหว่างการฝึกอบรมย่อมไม่สะดวก ดังนั้นก่อนการฝึกอบรมครั้งต่อไปควรจะได้จัดเตรียมไว้ให้พร้อมที่จะนำไปใช้ได้ทันที ทั้งนี้เพื่อให้การฝึกอบรมดำเนินไปตามแผนที่ได้วางไว้อย่างรวดเร็ว

7. แบบเรียนวิชาต่าง ๆ สำหรับเด็กชาวเขา ที่แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครู-ศาสตร์ สร้างขึ้นนี้ ผู้รับการฝึกอบรมได้รับแจกคนละ 1 ชุดเท่านั้น เมื่อออกไปทำการสอนในโรงเรียนตามหมู่บ้านชาวเขา เด็ก ๆ ไม่มีแบบเรียนของตนเอง ทำให้การเรียนการสอนไม่สะดวกและเป็นการเสียเวลา เนื่องจากครูต้องเขียนเนื้อหาของแบบเรียนไว้บนกระดานคำ ดังนั้นจึงควรจัดหนังสือแบบเรียนเหล่านี้ให้เพียงพอแก่เด็กทุกระดับชั้นในโรงเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนชาวเขาที่ผู้รับการฝึกอบรมไปทำการฝึกสอนด้วย เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. การจัดให้ผู้รับการฝึกอบรมออกฝึกสอนเด็กชาวเขานั้น ปรากฏว่ามีโรงเรียนให้ออกฝึกสอนเพียง 2 แห่ง ซึ่งมีเด็กชาวเขาเผ่าแม้วและกะเหรี่ยงเท่านั้น ทั้งยังมีจำนวนเด็กน้อยไม่เพียงพอให้ผู้รับการฝึกอบรมสอนได้พร้อมกัน จนต้องแบ่งการฝึกสอนเป็น 2 รุ่น ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมมีระยะเวลาในการฝึกสอนน้อย เด็กมักเรียนในชั้นต่าง ๆ ถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ให้พอกับจำนวนผู้รับการฝึกอบรมที่ออกไปฝึกสอน ทั้งยังไม่ได้อ่านเด็กตรงตามแผนของตนด้วย ซึ่งการจัดเช่นนี้ได้เกิดปัญหาต่อมาคือ

8.1 การที่ผู้รับการฝึกอบรมมีระยะเวลาในการฝึกสอนน้อย ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมไม่สามารถพัฒนาการสอนให้ดีขึ้นได้ ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่อาจารย์พิเศษไม่สามารถสังเกตการสอนได้ละเอียดพอ

8.2 การแบ่งเด็กนักเรียนในชั้นต่าง ๆ ออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละประมาณ 3 - 4 คน นั้น ทำให้เกิดปัญหาในการสอนวิชาพลศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการเรียนวิชานี้ของเด็กจำนวนน้อยทำให้จัดกิจกรรมทางพลศึกษาให้สนุกได้ยาก ซึ่งกิจกรรมทางพลศึกษาหลายอย่างจำเป็นจะต้องมีจำนวนนักเรียนไม่ต่ำกว่า 10 คนขึ้นไป นอกจากนี้การเรียนน้อยคนทำให้เด็กไม่กระตือรือร้นและเกิดความกระตือรือร้นไม่อย่างกรวมกิจกรรม ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาโดยรวมเด็กกลุ่มย่อยในชั้นเดียวกัน แล้วให้ผู้รับการฝึกอบรมของเด็กกลุ่มนั้น ๆ ผลิตเปลี่ยนกับสอน ก็พอแก้ปัญหาตามนี้ได้

8.3 การที่ผู้รับการฝึกอบรมไม่ได้สอนเด็กตรงตามเขาของตน มีปัญหามากในชั้นประถมปีที่ 1 ซึ่งเด็กเพิ่งเข้าเรียนเป็นปีแรก ยังไม่สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้ จึงเกิดปัญหาการสื่อสารระหว่างนักเรียนชาวเขากับผู้ฝึกสอน

ดังนั้นจึงควรจัดหาสถานที่ฝึกอบรมที่โรงเรียนอยู่ใกล้ ๆ หลาย ๆ แห่ง พร้อมทั้งเด็กชาวเขาคตามเขาของผู้รับการฝึกอบรม และมีจำนวนมากพอที่จะให้ผู้รับการฝึกอบรมออกฝึกสอนในคราวเดียวกันได้ในสภาพของห้องเรียนที่เป็นจริง เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

9. การฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาคครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ความเอาใจใส่ ความใกล้ชิดสนิทสนม ความจริงใจ ความมีน้ำใจ ความอาทรห่วงใย และการยอมรับความคิดเห็นที่ผู้วิจัยมีต่อผู้รับการฝึกอบรม เป็นปัจจัยสำคัญในการเร้าใจให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความมานะพยายามในการฝึกอบรมเพื่อที่จะได้ออกไปทำงานเป็นครูช่วยสอนเด็กชาวเขาย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่ช่วยได้มากคือ กิจกรรมต่าง ๆ นอกตารางอบรม เช่น การฝึกวิ่งตอนเช้าเพื่อบริหารร่างกาย การตรวจเยี่ยมผู้รับการฝึกอบรมในเวลาเย็น กิจกรรมการเล่นรอบกองไฟ กิจกรรมสันทนาการและสร้างสรรค์อื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้นในการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาคครั้งต่อไป ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นระหว่างการฝึกอบรมด้วย เพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น